

Kehityspolitiikalla on tärkeä merkitys Suomen ulkopolitiikalle ja maailman haavoittuvimmassa asemassa oleville

Suomen Punaisen Ristin suositukset ulko- ja turvallisuuspolitiikan sekä kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selontekojen sekä kehysriihen valmisteluun

Suomen Punaisen Ristin suositukset:

- A.** **Ulko- ja turvallisuuspoliittiseen** selontekoon kirjataan selkeästi, että Suomen kehityspolitiikalla on entistä vahvempi merkitys Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteiden edistämisessä.
- B.** **Suomi ei välineellistä** kehitysyhteistyötä taloudellisten ulkosuhteiden tai maahanmuuttopolitiikan tavoitteille vaan tunnustaa sen itseisarvon ja laaja-alaiset vaikutukset ulko- ja turvallisuuspolitiikalle ja kestäväen kehityksen tavoitteille.
- C.** **Suomi kohdistaa huomion** erityisesti haavoittuvimpien ihmisten ja köyhimpien maiden sekä tasa-arvon, syrjimättömyyden ja yhdenvertaisuuden parantamiseen. Suomi jatkaa vahvaa profiiliaan vammaisten ihmisten oikeuksien edistäjänä.
- D.** **Suomi toimii aktiivisesti** puolueettoman, riippumattoman ja tasapuolisen tarveperustaisen humanitaarisen avun ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden varmistamiseksi.
- E.** **Suomi edistää vahvoja** ilmastotoimia ja korostaa humanitaarisen avun, ilmastotyön ja pitkäkestoisen kehityksen yhteyksiä sekä paikallistason sopeutumistyötä. Suomi nostaa ennakoivan humanitaarisen toiminnan edistämisen prioriteetiksi ja korostaa ennakkovaroituksen ja toiminnan välistä kytköstä ihmishenkien pelastamisessa.
- F.** **Suomi ei kohdistaa** enempää sopeutuksia kehitysyhteistyövaroihin vaan laatii selkeän suunnitelman, jolla rahoituksen taso nostetaan 0,7 % BKTL:stä.
- G.** **Rahoitusinstrumentteja uudistetaan paikallisen** vastuunkannon, suomalaisjärjestöjen kumppanuuden sekä humanitaarisen avun ja pitkäkestoisen yhteistyön välisen joustavuuden vahvistamiseksi. Tämä tehdään yhdessä kansalaisyhteiskuntatoimijoiden kanssa.
- H.** **Suomi jatkaa vahvaa** kumppanuutta Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun kansainvälisen liikkeen kanssa.

Kehityspolitiikalla on tärkeä merkitys Suomen ulkopolitiikalle ja maailman haavoittuvimmassa asemassa oleville

Hallitus on käynnistänyt useita Suomen kehityspolitiikkaan ja -yhteistyöhön vaikuttavia prosesseja, näistä merkittävimpinä ulko- ja turvallisuus- sekä kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selontekoprosessit. Lisäksi päätökset tulevassa kehysriihessä sekä ulkoasiainhallinnon ja yhteistyöinstrumenttien uudistamisessa saattavat vaikuttaa merkittävästi mm. Suomen Punaisen Ristin toimintaedellytyksiin maailman haavoittuvimpien ihmisten tukena. Suomen Punainen Risti suosittaa, että:

A. Ulko- ja turvallisuuspoliittiseen selontekoon kirjataan selkeästi, että Suomen kehityspolitiikalla on entistä vahvempi merkitys Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteiden edistämässä.

On tärkeää, että ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko kirjaa selkeästi ja entistä vahvemmin kehityspolitiikan merkityksen Suomen ulkopoliittisten tavoitteiden edistämässä.

Globaalin toimintaympäristön vuoksi humanitaarisen avun ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kysymykset ovat yhä useammin osa ulko- ja turvallisuuspoliittista keskustelua. Kehitys-, ilmasto-, ulkopolitiikka sekä kotimaisten politiikkojen globaalit ulottuvuudet ovat yhä tiiviimmin kytköksissä toisiinsa. Suomen tavoitteita kannattaa edistää laaja-alaisesti, hyödyntäen koko ulko- ja turvallisuuspoliittista keinovalikoimaa.

Kehityspolitiikan vaikutukset tuottavat ulko- ja turvallisuuspoliittisia hyötyjä välillisesti esimerkiksi yhteiskuntien vakauden, aktiivisen kansalaisyhteiskunnan vahvistamisen ja köyhyyden vähentämisen kautta. Ulkopolitiikan painotuksilla ja toteutuksella on puolestaan valtava merkitys kehityspolitiikan ja humanitaarisen avun onnistuneelle toteutumiselle. Muun muassa ihmishenkien suojeleminen edellyttää vahvaa sääntöpohjaista järjestelmää, entistä parempia tapoja estää jännitteiden eskalaatio, puuttua kansainvälisen humanitaarisen oikeuden rikkomuksiin sekä varmistaa humanitaarisen avun turvallinen pääsy avuntarvitsijoiden luo.

Yhteiskuntien moninainen myönteinen kehitys on katastrofivalmiuden ja -vasteen näkökulmasta avainasemassa. Toimiva ja avoin hallinto, luottamus päätöksentekijöihin, eri toimijoiden välinen yhteistyö, kaikkien osallisuus, hyvinvointi ja tasa-arvo vahvistavat paikallisyhteisöjen kykyä reagoida poikkeustilanteisiin. Kansalaisyhteiskunnalla ja -järjestöillä on tärkeä rooli turvallisuuden ja mm. katastrofivalmiuden näkökulmasta.

Eri toimijoiden roolit tulee kuitenkin pitää selkeänä niin, että humanitaariset toimijat voivat vastata avun tarpeeseen poliittisista tavoitteista riippumatta.

B. Suomi ei välineellistä kehitysyhteistyötä taloudellisten ulkosuhteiden tai maahanmuuttopolitiikan tavoitteille vaan tunnustaa sen itseisarvon ja laaja-alaiset vaikutukset ulko- ja turvallisuuspolitiikalle ja kestävän kehityksen tavoitteille.

Laatimalla kansainvälisiä taloussuhteita ja vain kehitysyhteistyötä koskeva yhteinen se-lonteko, on riskinä asettaa näiden kahden toimialan kytkös liian vahvaksi ja siten heiken-tää yhtäältä kehityspolitiikan itsenäistä merkitystä sekä toisaalta sen yhteyttä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan.

Köyhyyden ja eriarvoisuuden poistamisen, kestävän kehityksen edistämisen sekä ihmishen-kien pelastamisen ja suojelun tulee säilyä suomalaisen kehityspolitiikan päämäärinä.

Kehitysyhteistyöstä ei tule tehdä välinettä suomalaisyritysten viennin edistämisen tavoit-teille. Kehityspoliittisesti relevanttia on kohdistaa huomio kehitysmaiden omien yhteiskun-nallisten ja taloudellisten toimijoiden toimintaedellytysten vahvistamiseen.

Kehitysyhteistyötä ei tule alistaa myöskään maahanmuuttopolitiittisille tavoitteille tai pa-lautussopimuksille. Kehityspoliittisesti relevanttia on kohdistaa huomio yhteiskuntien tur-vallisuuteen ja vakauteen ja näin edistää ihmisten mahdollisuuksia elää, työskennellä ja vaikuttaa omissa maissaan. Lisäksi on syytä tukea kehitysmaiden kapasiteettia huolehtia väkivallan tai muun uhkan vuoksi liikkeelle lähteneistä ihmisistä. Valtaosa heistä on jättänyt kotinsa maan sisällä tai siirtynyt naapurimaahan.

C. Suomi kohdistaa huomion erityisesti haavoittuvimpien ihmisten ja köyhimpien maiden sekä tasa-arvon, syrjimättömyyden ja yhdenvertaisuuden parantamiseen. Suomi jatkaa vahvaa profiiliaan vammaisten ihmisten oikeuksien edistäjänä.

Kehitysmaiden naisten asema vahvistuu äärimmäisen hitaasti ja on monin paikoin päinvas-toin heikentynyt. Terveystason palveluissa laiminlyödään usein naisten ja tyttöjen mahdollisuuksia saada seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluita sekä äitien ja lasten tervey-den peruspalveluita. Erityisesti hauraimmissa tilanteissa ja heikoissa julkisen terveydenhuollon yhteiskunnissa yhteisötasolla toimivat vapaaehtoiset ovat merkittävä osa ihmisten saamia terveyspalveluja.

Suomen tulee jatkaa naisten oikeuksien ja seksuaali- ja lisääntymisterveys- ja oikeustyön korostamista kaikessa ulko- ja turvallisuuspolitiikassaan. Yhteisöterveyden järjestelmien ymmärtäminen kokonaisuutena, johon sisältyy vapaaehtoiset ja paikallisyhteisötaso, on tär-keää niin kaikkien naisten ja tyttöjen kuin laajemminkin terveysturvallisuuden vahvistamisen näkökulmasta.

Vammaisten ihmisten tilanne humanitaarisissa katastrofeissa ja kriiseissä on edelleen erit-täin haastava ja tähän työhön kohdistuva tuki ei ole riittävää. On erittäin tärkeää, että Suomi jatkaa pitkäjänteistä tukea ja kansainvälisesti tunnustettua työtään vammaisten oikeuksien edistäjänä. Hyviä tuloksia ei kannata hukata.

D. Suomi toimii aktiivisesti puolueettoman, riippumattoman ja tasapuolisen tarveperustaisen humanitaarisen avun ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden varmistamiseksi.

Humanitaarisen avun tarve on kasvanut viime vuosikymmenen aikana täysin kestävämmälle tasolle. Globaalisti apua tarvitsevien ihmisten määrä on jo 30 % suurempi kuin viime vuonna samalla kun rahoitusvaje kasvaa ja avun tarpeeseen vastaaminen jää yhä pienemmälle tasolle – vain viidennes tämän vuoden tarpeista on saatu rahoitettua.

Käynnissä olevien konfliktien kompleksisuus ja geopoliittisuus lisäävät turvattomuutta maailmassa. Sekä paikalliset että laajat kansainväliset tai alueelliset konfliktit aiheuttavat mittamattoman suurta inhimillistä kärsimystä. Humanitaarisen avun tehtävä suojella ihmishenkiä ja vähentää kärsimystä on yhä vaikeampaa myös konfliktien pitkäkestoisuuden ja moniulotteisuuden vuoksi.

Suomen tulee kaikissa tilanteissa puolustaa humanitaaristen periaatteiden toteutumista: inhimillisuus, tasapuolisuus, puolueettomuus ja riippumattomuus antaa apua tarveperustaisesti, ei poliittisista, sotilaallisesta tai taloudellisista syistä.

Suomen tulee aktiivisesti edistää ja puolustaa kansainvälisen humanitaarisen oikeuden sääntöjä ja niiden kunnioittamista ja varmistaa siviilien suojelu kaikissa tilanteissa. Suomen tulee toimia kaikilla politiikan aloilla sen puolesta, että tarve humanitaariselle avulle vähenee.

Suomen on jatkossakin tärkeä edistää humanitaarisen avun tehokkuutta. Merkittäviä uudistuksia ovat mm. paikallistoimijoiden aseman vahvistaminen (lokalisaatio) sekä ennakoiva humanitaarinen toiminta. Suomen kannattaa rahoittaa mahdollisimman suoraan paikallisten toimijoiden humanitaarista työtä sekä nostaa tukea paikallistason varautumis- ja valmius- sekä ennakoivalle toiminnalle sekä edistää näiden toteutumista laajasti avunantajamaiden kesken.

E. Suomi edistää vahvoja ilmastotoimia ja korostaa humanitaarisen avun, ilmastotyön ja pitkäkestoisen kehityksen yhteyksiä sekä paikallistason sopeutumistyötä. Suomi nostaa ennakoivan humanitaarisen toiminnan edistämisen prioriteetiksi ja korostaa ennakkovaroituksen ja toiminnan välistä kytköstä ihmishenkien pelastamisessa.

Ilmastonmuutoksen aiheuttama kasvu sään ääri-ilmiöissä on johtanut humanitaaristen kriisien kasvuun ja pitkittyneiden kriisien monimutkaistumiseen. Jo 80% luonnonilmiöiden aiheuttamista katastrofeista voidaan katsoa johtuvan ilmastonmuutoksesta. Samalla luontokadon eteneminen pahentaa luonnonilmiöiden vaikutuksia.

Tämä koettelee eniten niitä, joilla on jo lähtökohtaisesti huonommat mahdollisuudet sopeutua muutoksiin ja epävakauksiin. Niiden vaikutukset heikentävät entisestään mm. naisten turvallisuutta ja asemaa.

Ääri-ilmiöiden määrä, voimakkuus ja toistuvuus on lisääntymässä samaan aikaan kun vain kolmasosa maailman ihmisistä on toimivan ennakkovaroitusjärjestelmän piirissä. Toimimalla ennen sään ääri-ilmiöiden muuttumista katastrofeiksi, voidaan säästää ihmishenkiä ja elinkeinoja.

Suomen tulee tehdä kaikkensa kunnianhimoisten ilmastotoimien kiireellisen toteutuksen puolesta sekä korostaa paikallistasolle suunnatun sopeutumisrahoituksen ja -toiminnan kasvattamista.

Suomen kannattaa ottaa vahva etunoja ennakoivan toiminnan tukijana sekä ennakkovaroituksen ja toiminnan (säähavainnosta varoitukseen ja paikallistason ennakoivaan toimintaan) koko ketjun rakentajana. Ennakoivan toiminnan skaalaaminen globaalisti sekä ilmastoneuvotteluissa keskeisessä asemassa olleen ilmastotuhoja koskevan rahaston ja rahoitusjärjestelyjen luominen ovat yhdessä merkittäviä keinoja humanitaarisen avun riittämättömyyden haasteeseen.

Konkreettisesti Suomen kehitysyhteistyössä tämä voisi näkyä uudenlaisen lisärahoituksen luomisena, jossa tuettaisiin ennakkovaroituksen ja ennakoivan toiminnan koko ketjussa toimivia toimijoita, joiden välisellä yhteistyöllä voidaan luoda lisäarvoa kumppanimaassa. Tuomalla yksityissektorin, valtion laitosten, varautumis- ja valmiusviranomaisten sekä Punaisen Ristin asiantuntemus yhteen voitaisiin olemassa olevia hyviä käytäntöjä skaalata kansainvälisesti merkittävälle tasolle.

F. Suomi ei kohdista enempää sopeutuksia kehitysyhteistyövaroihin vaan laatii selkeän suunnitelman, jolla rahoituksen taso nostetaan 0,7 % BKT:stä.

Hallitusohjelmassa sovitut julkisen talouden sopeutukset katkaisevat Suomen kehitysyhteistyövarojen kasvun kohti kansainvälisesti sovittua 0,7 % BKT:stä tasoa. Leikkaukset kohdistuvat useaan äärimmäisen hauraassa tilanteessa olevaan maahan, kuten Myanmar ja Afganistan sekä merkittävästi Suomen monenkeskiseen yhteistyöhön, ml. ilmastorahoitus. Myönteistä on, että leikkauksia tehdään vaiheittain ja hallitusti. Kansalaisjärjestöjen työn sekä humanitaarisen avun merkityksen tunnistaminen on tärkeää.

Suomen ei missään tapauksessa tule leikata kehitysyhteistyöstä jo tehtyjä sopeutustoimia enempää. Päinvastoin hallituksen tulisi laatia selkeä suunnitelma, jolla rahoituksen taso nostetaan pikimmiten 0,7 prosenttiin BKT:stä.

Suomen tulee huomioida historiallisen suuret humanitaarisen avun tarpeet, kestävä kehityksen agendan sekä ilmasto- ja biodiversiteettisopimusten sitoumukset. Suomi on kokoaan vaikuttavampi ja yksi keskeisistä toimijoista kansainvälisessä yhteisössä, jolla on kiire toimia lähivuosina tavoitteiden saavuttamiseksi. Rahoitustasoa laskemalla tämä painoarvo mm. monenkeskisissä järjestöissä heikkenee.

G. Rahoitusinstrumentteja uudistetaan paikallisen vastuunkannon, suomalaisjärjestöjen kumppanuuden sekä humanitaarisen avun ja pitkäkestoisen yhteistyön välisen joustavuuden vahvistamiseksi. Tämä tehdään yhdessä kansalaisyhteiskuntatoimijoiden kanssa.

Humanitaarisen avun ennätyskorkeisiin tarpeisiin vastaaminen vaatii vahvaa sitoutumista, riittävää rahoitusta sekä joustavuutta vastata kriiseihin nopeasti ja tarveperustaisesti. Tähän nykyinen humanitaarisen avun toimeenpanoon tarkoitettu rahoitus järjestöille vastaa melko hyvin. Samaan aikaan rahoitusmalli ei ole parhaimmillaan vastatessaan pitkittyneisiin kriiseihin. Pitkittyneissä kriiseissä yhteisöjen tarpeet liittyvät mm. peruspalveluihin, elinkeinoihin, varautumiseen, henkeä pelastavan humanitaarisen avun rinnalla.

Useat suomalaiset kehitysyhteistyöjärjestöt toimivat hauraissa, konfliktierkissä maissa, joissa pitkittyneet kriisit ja katastrofit ovat arkipäivää. Vastatakseen paikallisiin katastrofeihin, järjestöt käyttävät mm. käyttötarkoituksenmuutosta ja muita ohjelmatukirahoituksen joustavia mekanismeja. Näillä ei kuitenkaan pystytä vastaamaan laajaan humanitaariseen tarpeeseen. Usein tavanomaisen ohjelmatyön toimeenpano näissä tilanteissa myös hidastuu.

Strategisempi, kehitysyhteistyötä ja humanitaarista apua yhdistävä rahoitus parhaimmillaan mahdollistaisi laajan, joustavan, mukautuvan tavan tehdä vaikuttavaa työtä. Suomessa olisi-kin hyödyllistä luoda uudenlainen kumppanuusmalli, joka lisäisi joustavuutta humanitaarisen ja pitkäkestoisen kehitystyön välillä. Rahoituksen uudistamisessa on tärkeää löytää keinoja vahvistaa paikallista kansalaisyhteiskuntaa projekti- sekä osin myös ohjelmarahoitusta pa-remmin ja laajemmin. Myös riskienhallintaa ja riskien jakamista kautta ketjun on tärkeä poh-tia instrumentin uudistuksessa.

Uudistus tulee toteuttaa osallistavasti kansalaisyhteiskuntatoimijoiden kanssa. Jotta uudes-ta rahoitusmallista saadaan mahdollisimmin toimiva ja vaikuttava, on ulkoministeriön syytä kuulla laajasti toimijoiden kenttää sekä esimerkiksi vertaisrahoittajia, jotka ovat toteuttaneet samanlaisia muutoksia.

H. Suomi jatkaa vahvaa kumppanuutta Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun kansainvälisen liikkeen kanssa

Suomi toimii vahvassa kumppanuudessa Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun kansainvä-lisen liikkeen kanssa. Yhteistyö Suomen Punaisen Ristin, Punaisen Ristin ja Punaisen Puoli-kuun kansainvälisen liiton (IFRC) ja Punaisen Ristin kansainvälisen komitean (ICRC) kanssa on tiivistä ja tukee kaikkia osapuolia.

Suomen Punainen Risti

Tehtaankatu 1 a
00140 Helsinki

puh. 020 701 2000

punainenristi.fi